

OPŁOTKI (16) *sb pl t*

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w o- oraz płot; tak też WujBib).

G opłotk(o)w (3), [opłotek]. ◊ A opłotki (6). ◊ I opłotki (2), [opłotkami]. ◊ L opłotkoch (4), opłotkách (1) *RejPos* (4:1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVII(XVIII) – XVIII w.

1. *Wąskie przejście między plotami; saepes Vulg* (11) :

W połączeniu szeregowym (1): á rozśáfowác to miedzy máluczkie á miedzy profćaczkí/ ktorzy leżą ná vlicach á w opłotkoch á miedzy drogámi: ták iáko ie Pan thu miánowác ráczy *RejPos* 239.

Szeregi: »drogi i opłotki« (3): Rzekł pothym Pan łudze onemu: Idź y ná drogi y myędzy opłothki/ á przypádzay kogo pothkałz/ áby był dom moy nápełnion. *RejPos* 157v, 157v; Y rzekł pan łudze: Wynidź ná drogi y miedzy opłotki [*Exi in vias et saepes*]: á przymuś wniść áby był dom moy nápełnion. *WujNT Luc* 14/23. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»opłotki a (i) ulice« [*szyk 3:2*] (5): iż nie tylko wezwánym/ ále y tym ktorzy byli w opłotkoch y ná vlicach/ tá wieczera była zgotowaná *RejPos* 130, 156, 159v, 160; *RejZwierc* 170v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Wyrażenia przyimkowe: »miedzy opłotki (I)« (2): *RejPos* 160v; ábyś wdzięcznieyłym gościem był v Páná łwego/ dobrowolnym niż poniewolnym/ áby cie miedzy opłotki á po vlicach nie łzukano á gwałtem nie przymuśzano do tych god Pánłkich/ ták iáko w Ewányeliey łlychałz/ á bądź závždy gotow *RejZwierc* 170v.

»w opłotkoch« (5): Ludzye próści/ ludzie mdli/ ludzie vbodzy/ ktorzy w opłotkoch á z dáleká leżac zágładáią á przypátruia sie themu łwiętemu powołaniu iego *RejPos* 160, 130, 156, 160, 239.

2. *Miejsce ogrodzone płotem, działka przydomowa chłopca bezrolnego* (5) : [Item ogrodnik z domem i z ogrodem nad opłotkami leżącym ku Przybysławicom Wielgim, na imię Jan. *InwSzlachKal* 1588 nr 49; A drugie siedlisko podła kmiecia ichże Pawła z domostwem, w którym mieszka Jadam ogrodnik z tymże ogrodnikiem podle opłotek. *InwSzlachKal* 1588 nr 49.]

[*Wyrażenie*: »opłotki wiejskie«: Role folwarkowe dzielą się na 3 pola niepomerne [...]. Pierwsze pole folwarkowe pod opłotki wiejskimi, na które się wysiewa żyta na zimę kor. 58 1/2. *LustrMaz* I 117.]

W przen (5) : Bo ktorzy płoty grodzą/ ćic rozdzielienia łzukáią Więc ich wyćiągnąc z opłotkow/ więc ie z ćiernia wywlec. Na płóćiach vwięzli/ y niechcą áby ich przymuśzano. *WujNT* 256.

Zwroty: [»w ciasne opłotki wganiać«: Ale ia niechcę dobrodzieyftwa w ciasne opłotki wganiać, ani go tak rozumieć, iako rozumiane być niema *SenekaGórń* 423 (*Linde*).]

»z opłotków wyniść« = *uwolnić się od czego, pozbyć się jakichś ograniczeń* (2): Ale ten włyzytek pożytek/ [...] włyżakoż s tym pożytkiem iáki teraz pokażę/ nigdy nie porowna: ktorego będzieli chciał Dworzánin doiść/ muśi s tych opłotkow wyniść (gdyż to ielt iáko przywiazánym być do iedney telko rzeczy) *GórńDworz* Mm4v, S2.

»w opłotki zawrzeć, [w opłotkach być zawarty]« = *ograniczyć* (2): ktore to práwo w pewne opłotki Wolność závárło/ iżby łię to nie czyniło/ co nie przyłtoi *GórńRozm* B3, Ev; [włyżłtkie sprawy, które przed sąd przychodzą, w pewnych opłotkach są zawarte *SenekaGórń* 148 (*Linde*)].

Synonim: 2. ogrod.

Cf [OPŁOTY]

AW